

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „ВИТОША”
ДЕТСКА ГРАДИНА № 37 “ВЪЛШЕБСТВО”

София, кв. Павлово, ул. ”Белмекен“ № 1, тел.: 8554119, www.dg37sofia.com, e-mail: dg37@abv.bg

УТВЪРДИЛ:
Директор ДГ № 37 „Вълшебство“ /Гергана Петрова/
Заповед № 14/ 15.09.2022 г.

ПРОГРАМА

ЗА

**ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБОЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ**

**В ДГ № 37 „Вълшебство” гр. СОФИЯ
ЗА УЧЕБНАТА 2022/2023 ГОДИНА.**

Настоящата Програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи е приета на заседание на ПС с Протокол № 1 от 15.09.2022 г. и е утвърдена със Заповед № 14/ 15.09.2022 г. Приета на заседание на Обществения съвет на 05.12.2022 г. Съгласувана с Председателя на Обществения съвет Женя Петрова.

**СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „ВИТОША”
ДЕТСКА ГРАДИНА № 37 “ВЪЛШЕБСТВО”**

Изграждането на програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца от уязвими групи се основава на основните приоритети на правителството в посока на изграждане на образователна среда за включващо обучение на деца със специални образователни потребности, по – високо качество и по – добър достъп на образование, разгръщане на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, ранна превенция на обучителни затруднения.

Целта на Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие е осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование и подготовка за равнопоставено социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности в страната.

Детска градина № 37 „Вълшебство“ е общинско детско заведение за отглеждане и възпитание на деца от яслена възраст до постъпване в първи клас.

Програмата се основава на принципите и насоките на нормативната основа на:

- Закон за предучилищно и училищно образование.
- Наредба за приобщаващо образование.

Детска градина № 37 „Вълшебство“ е общинско детско заведение за отглеждане и възпитание на деца от яслена възраст до постъпване в първи клас. През учебната 2022/2023 година се възпитават и обучават 306 деца, от които 60 деца от уязвими групи.

От няколко години в детската градина се възпитават и обучават деца от различни националности, деца с различни вероизповедания, деца със специални образователни потребности и/или хронични заболявания, деца на самотни родители, осиновени деца.

Това налага изграждането на комплекс от умения за общуване и познания за другите, за различията помежду им и начините за тяхното преодоляване. Важна е толерантността към другите.

В детската градина се организират политики, като:

- съзнателно изграждане на толерантност;
- изграждане на умения за общуване с представители на различни култури;
- внимание към семействата като част от образователния процес;
- обучение на педагозите и педагогическите специалисти, които са важен фактор в образователно – възпитателния процес на децата.

Важно е приемането на индивидуалността на всяко дете, разнообразието и потребностите на всички деца със специфични нужди чрез активизиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота на общността.

Важна е ролята на възпитанието за изграждането на една по-добра култура на толерантност и приобщаване, като ранно образование, достъпно за всички независимо от социално – икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

**СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „ВИТОША”
ДЕТСКА ГРАДИНА № 37 “ВЪЛШЕБСТВО”**

I. ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ В ДГ № 37 „ВЪЛШЕБСТВО“

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността. Постигането на този стандарт изисква диференцирана грижа, педагогически подходи, съобразени с възрастовите и социалните промени, превенция и навременно систематизиране на наличната информация, за да се организира образователен процес съобразно потенциала и силните страни на децата.

Образованието за децата в Приобщаващото образование в детската градина е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на разнообразието от потребности на всички деца. Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие с принципите в ЗПУО. За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата в ДГ № 37 „Вълшебство” със заповед на Директора за учебната 2022/2023 г. се определя Координатор в ДГ. Приобщаващото образование в детската градина им дава възможност да са част от общността, да получават адекватна подкрепа във възпитателно-образователният процес, да развиват пълния си потенциал, да се чувстват приети и ценени и да преживяват успехи. Приобщаващото образование в детската градина е крачка по пътя за постигане на крайната цел - създаване на приобщаващо общество, което да даде равни възможности за всички деца, да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата в ДГ № 37 „Вълшебство” със заповед на Директора за учебната 2022/2023 г. е определен координатор в детската градина.

Координаторът координира работата на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата, дейностите с педагогическите специалисти и с родителите във връзка с подкрепата за личностно развитие на децата. Осъществява мониторинг съвместно учителите.

Координаторът има следните основни функции:

1. Да обсъжда с учителите в групата в детската градина, техните наблюдения и анализи по отношение на обучението, развитието и участието на деца в дейността на групата.
2. Да координира дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и, включително работата им с родителите.
3. Координира предоставянето на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина.
4. Организира и координира дейностите във връзка с провеждането на събеседването и насочването на детето в определена подготвителна група на задължителното предучилищно образование на малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи или получили международна закрила, при приемането им за обучение в детска градина.
5. Да обсъжда с учителите в групата в детската градина техните наблюдения и

**СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „ВИТОША”
ДЕТСКА ГРАДИНА № 37 “ВЪЛШЕБСТВО”**

анализи по отношение обучението, развитието и участието на децата в дейността на групата.

- а) С доклад до директора, координаторът своевременно информира за резултат от обсъждането.
- б. Да координира дейността на екипа за подкрепа за личностно развитие на децата, включително работата им с родителите.
7. Да планира и осъществява съвместно с координаторите от други институции и родителите на децата успешен преход на децата между институциите в системата на предучилищното и училищното образование, като изисква или предоставя от /на координатора на другата институция и от родителя актуална информация за състоянието на децата, включително съпътстващи документи за здравен или социален статус. В случаи на дете, обучавано в условията на ДПЛР, координаторът осигурява предоставянето /получаването на плана за подкрепа на детето.
8. Провеждане на регулярни срещи за:
  - а) преглед и обсъждане на информация за обучението и развитието на дете;
  - б) определяне на конкретни дейности за отделни деца, насочени към превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
  - в) определяне на конкретни дейности за отделни деца, насочени към превенция на обучителните затруднения.

II. ПРИНЦИПИ НА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

1. Гарантиране правото на достъп до детската градина на всяко дете най-близо до неговото местоживееие и на правото му на качествено предучилищно образование.

2. Осигуряване на подкрепа за личностно развитие за всяко дете в зависимост от неговите индивидуални потребности, с оглед възможността за възникване на затруднения във възпитателно-образователния процес, приобщаването и необходимостта от подходяща подкрепяща среда.

3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на децата, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота им и адаптирани към способността им да прилагат усвоените компетентности на практика.

4. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете - индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които детската градина трябва да отговори по подходящ начин, така че то да развие максимално своя потенциал.

5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за образование на всички деца заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на обучението и участието им в дейността на детската градина.

б. Системен подход на организация и сътрудничество на образователните институции в областта на приобщаващото образование на всички равнища - управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна

**СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „ВИТОША”
ДЕТСКА ГРАДИНА № 37 “ВЪЛШЕБСТВО”**

подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата.

7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование - детска градина, деца, семейство и общественост.

III. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ДЕТСКАТА

На децата ДГ № 37 „Вълшебство“ се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им - чл. 176. (1) от ЗПУО. За реализиране на общата подкрепа за личностно развитие в детската градина работят учителите в групите, психологът и логопедът. Общата подкрепа за децата в ДГ № 37 „Вълшебство“ е насочена към развитие на потенциала на всяко дете.

За целите на превенцията на обучителните затруднения общата подкрепа за децата в детската градина е насочена към:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по основните образователни направления при условията на Закона за предучилищното и училищното образование;
3. консултации по основните образователни направления, които се провеждат извън редовните педагогически ситуации;
4. занимания по интереси;
5. грижа за здравето;
6. поощряване с морални и материални награди;
7. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.
8. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
9. логопедична подкрепа.

Осъществяват се дейности свързани с екипната работа между учители и други педагогически специалисти. Изготвя се план за реализиране на дейности за обща подкрепа за личностно развитие, насочени към превенция на обучителните затруднения, чрез предприемане на конкретни мерки за работа с отделни деца. Осъществяват се дейности свързани със заниманията по интереси-организирант се допълнителни културни, спортни и други дейности и инициативи /тържества, конкурси, състезания, концерти/. Осъществяват се дейности свързани с мотивация и преодоляване на проблемното поведение. Извършва се консултативна дейност с родители и мотивирането им за активна работа в образователния процес.

Съгласно чл. 68 и чл. 69 от Наредбата за приобщаващото образование допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата в детската градина се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. Оценката се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие на детето, утвърден

**СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „ВИТОША”
ДЕТСКА ГРАДИНА № 37 “ВЪЛШЕБСТВО”**

със заповед на директора на детската градина за конкретно дете след подадено писмено заявление от родителя до директора.

Оценката на индивидуалните потребности на деца, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, се извършва от психолог, логопед, ресурсен учител, а при деца и ученици с увреден слух или с нарушено зрение и от рехабилитатор на слуха и говора или от учител на деца и ученици с нарушено зрение, съвместно с учителите в групата в детската градина. Оценяват се познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физическо развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.

Координаторът в ДГ № 37 „Вълшебство“ организира и координира дейностите и събитията в детската градина за децата и за родителската общност, насочени към промяна на нагласите и приемане на различието, както и към изява на дарбите на децата. Координира предоставянето на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие. Основната цел на дейността му е свързана с приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и на различието от потребности на всички деца, чрез активиране и включване на ресурси, насочени към преодоляване на установени затруднения и към създаване на възможности за развитие и участие на децата във всички аспекти на живота в детската градина.

Настоящата Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца от уязвимите групи е разработена при съобразяване нормите на Закона за предучилищното и училищното образование; Наредбата за приобщаващото образование, определяща държавния образователен стандарт за приобщаващото образование и в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата от уязвими групи.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на всички деца, които имат необходимост от такива в ДГ № 37 „Вълшебство“, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди. Нашата основна цел е създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или с тежки заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

Уязвими групи са деца със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца в риск, деца, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца сираци и полусираци, деца-бежанци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

IV. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

**СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „ВИТОША”
ДЕТСКА ГРАДИНА № 37 “ВЪЛШЕБСТВО”**

- Необходимост от въвеждане на система в дейностите по предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.
- Готовност за посрещане на нови предизвикателства по проблема.
- Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвими групи.

V. ВИЗИЯ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА ПО ОТНОШЕНИЕ ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕ

Програмата се основава на визията на детска градина № 37 „Вълшебство” като място, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепяща среда за деца, предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата от уязвими групи.

VI. ЦЕЛЕВА ГРУПА

Деца от I до IV възрастова група, които са от следните уязвими групи: деца със СОП; деца с увреждания и хронични заболявания; бежанци; жертви на насилие; деца на самотни родители или многодетни семейства; деца, чиито родители са на работа в чужбина.

VII. ЦЕЛИ

- Пълноценна социализация на децата от уязвими групи.
- Гарантиране на равен достъп до качествено образование за деца от уязвими групи.
- Утвърждаване на подкрепящо образование като част от българската образователна система.
- Готовност и нагласа за промяна на детската градина, като система, за да отговори на нуждите на всяко дете за приобщаването - предоставяне равни възможности за участие във възпитателно-образователния процес в ДГ.
- Стремение да изграждаме позитивна, подкрепяща среда, равен шанс за развитие на всички деца.
- Пълноценна социализация на деца със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и деца от етническите малцинства.
- Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства.
- Откриване и развиване на уникални заложи на децата от уязвимите групи.
- Осигуряване на подкрепа за деца с различни затруднения в детската градина, като се повиши сътрудничеството и обменът между педагогическите специалисти, родители, ресурсни учители.
- Изграждане на доверие и задълбочаване на контактите учител-родител и последващо сътрудничество за благо на децата.

VIII. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- Провеждане на родителски срещи и мероприятия с цел информиране и разясняване на взаимните ползи от интегрирането на децата от уязвими групи, със специални образователни потребности и деца с различен от българския етнически произход.
- Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.
- Специализирана работа с родители за повишаване заинтересоваността към образователно – възпитателния процес.
- Провеждане на кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск.
- Провеждане на консултации с родителите на деца със специални образователни потребности за подпомагане адаптацията на деца със СОП в детската градина.
- Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.
- Осъществяване на занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
- Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.
- Допълнителна работа с деца със специални образователни потребности и деца от различни етническите групи, застрашени по някаква причина от отпадане и/или преждевременно напускане на детската градина.
- Създаване на условия за развитие на талантливите деца ,чрез насърчаване на техните творчески изяви, както и стимулиране на приложните изкуства в предучилищна възраст.
- Развиване и прилагане на механизми за стимулиране на педагогическите специалисти за повишаване на квалификацията и прилагане на успешни подходи за работа с деца от уязвими групи.
- Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ във възпитателно-образователния процес, както и на театрални техники за подобряване на владеенето на българския език.
- Допълнителни педагогически дейности.
- Възможности за изява.
- Създаване на приятелска среда.
- Осигуряване на добра материална база.

IX. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

**СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „ВИТОША”
ДЕТСКА ГРАДИНА № 37 “ВЪЛШЕБСТВО”**

- Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.
- Успешно интегрирани деца в мултикултурна образователна среда. Повишен обхват в ДГ на деца подлежащи на задължително предучилищно образование (5-6 г.).
- Придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда в подготовката на педагогическите специалисти.
- Осъществена квалификация на педагогически специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.

Х. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА			
ДЕЙНОСТИ	СРОК	ОТГОВОРНИК	ЗАБЕЛЕЖКИ
1. Осигуряване на позитивна възпитателно-образователна среда, добър микроклимат в детската градина.	Постоянен	Педагогически специалисти	
2. Определяне на координатор в детската градина за учебната година	До месец септември 2022 г.	Директор	
3. Актуализиране на мерки за предоставяне на равни възможности за приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина.	Месец октомври 2022 г.	Комисия за превенция на деца в риск	
4. Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие и превенция на обучителни затруднения.	Постоянен	Педагогически специалист в първа възрастова група	
5. Идентифициране на децата, които имат необходимост от осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие. Идентифициране на деца със СОП.	Постоянен	Педагогически специалисти	
6. Оценка на потребности на децата със СОП.	Постоянен /не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата /	ЕПЛР в ДГ	
7. Екипна работа на учителите в детските групи.	Постоянен	Педагогически специалисти	
8. Превантивни мерки за недопускане отпадане на деца от ДГ.	Постоянен	Директор, Педагогически	

**СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „ВИТОША”
ДЕТСКА ГРАДИНА № 37 “ВЪЛШЕБСТВО”**

		специалисти	
9. Определяне на координатор в детската градина за учебната година	До месец октомври 2022 г.	Директор	
10. Създаване на подходящи условия в ДГ и достъпна среда за ефективен възпитателно- образователен процес и адекватна подкрепа на всяко дете.	Постоянен	Директор, Педагогически специалисти.	
11. Повишаване интереса на децата, чрез участие в мероприятия на детската градина.	Постоянен	Директор, педагогически специалисти; медицински сестри.	
12. Планиране и осъществяване на контрол, върху спазването на дейностите и приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина и на политиките и дейностите за приобщаване на децата от уязвими групи в детската градина от учителите и медицинските сестри.	Целогодишен	Директор	
13. Квалификация на Педагогическите специалисти.	2022/2023 учебна година	Координатор Комисия по квалификациите.	
14. Включване на атрактивни интерактивни методи, онагледяване и практическа насоченост във основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.	2022/2023 учебна година	Учители	
15. Анализирание на резултатите от обучението по отделните образователни направления, спрямо очакваните резултати /входящ и изходящ мониторинг/.	2022/2023 учебна година	Учители в групи; Координатор.	
16. Включване и равнопоставеност на децата в детската градина във всички форми на педагогическо взаимодействие.			
17. Планиране и реализиране на възпитателно-образователния процес, ориентиран към потребностите на всяко дете-личностно ориентиран подход.	2022/2023 учебна година	Учители	Индивидуални
18. Подобряване възможностите за включване във възпитателно-образователния процес на деца със СОП.	2022/2023 учебна година.	ЕПЛР	

**СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „ВИТОША”
ДЕТСКА ГРАДИНА № 37 “ВЪЛШЕБСТВО”**

19. Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността.	2022/2023 учебна година	Директор, Учители, Родители.	
20. Провеждане на родителски срещи.	2022/2023 учебна година	Директор Учители, Родители	Протоколи от проведени родителски срещи
21. Консултации на родители за подпомагане адаптацията на деца със СОП в детската градина.	2022/2023 учебна година	Педагогически специалисти	
22. Планиране на дейности в детските групи, насочени към идентифициране на деца в риск, работа и консултации с родители.	2022/2023 учебна година	Учители	
23. Осигуряване на благоприятна атмосфера и създаване на приятелска среда в детските групи.	2022/2023 учебна година	Директор; Учители; Мед. сестри; помощник възпитатели.	
24. Осъществяване на занимания по интереси и на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда.	2022/2023 учебна година	Директор, Учители, Родители	
25. Повишаване интереса на децата, чрез участие в различни мероприятия провеждани в детската градина.	2022/2023 учебна година.	Директор; Учители; Медицински сестри; помощник възпитатели; родители.	
26. Стимулиране участието на деца с изяви дарби в различни мероприятия и състезания.	2022/2023 учебна година.	Директор; Учители; Медицински сестри; помощник възпитатели; родители.	
27. Стимулиране участието на деца от различни етнически групи в изяви, мероприятия и състезания.	2022/2023 учебна година.	Директор; Учители; Медицински сестри; помощник възпитатели; родители.	
28. Годишен отчет на Координатора.	Май 2023 година.	Координатор ДГ	

XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Програмата се актуализира в началото на всяка учебна година и в случаи на значителни промени в организацията на работа или на нормативните актове. С програмата са запознати всички членове на колектива.

Настоящата Програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи е приета на заседание на ПС с Протокол № 1 от 15.09.2022 г.